

PIEŅEMTIE TEKSTI

P8_TA(2016)0445

***Guarani-Kaiowa* cilts stāvoklis Matugrosu du Sulas štatā Brazīlijā**

Eiropas Parlamenta 2016. gada 24. novembra rezolūcija par Guarani-Kaiowá cilts stāvokli Matugrosu du Sulas štatā Brazīlijā (2016/2991(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par nepieciešamību aizsargāt pirmiedzīvotāju tautu tiesības Brazīlijā, jo īpaši 1996. gada 15. februāra rezolūciju par Brazīlijas pirmiedzīvotāju konstitucionālo tiesību pārkāpumiem¹,
- ņemot vērā 1995. gada 12. oktobra rezolūciju par pirmiedzīvotāju tautu stāvokli Brazīlijā²,
- ņemot vērā ANO Deklarāciju par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām (*UNDRIP*), ko 2007. gada 13. septembrī pieņēma Ģenerālā asambleja,
- ņemot vērā 1948. gada 10. decembra Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,
- ņemot vērā 2015. gada septembrī pieņemtos ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus,
- ņemot vērā ANO uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipus un ANO Globālo līgumu,
- ņemot vērā Starptautiskās Darba organizācijas 1989. gada 27. jūnijā pieņemto Konvenciju Nr. 169 par pirmiedzīvotāju un cilšu tautu tiesībām, kuru parakstījusi arī Brazīlija,
- ņemot vērā Komisijas priekšsēdētāja vietnieces / Savienības augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos *Federica Mogherini* 2016. gada 9. augusta deklarāciju sakarā ar Starptautisko pasaules pirmiedzīvotāju dienu,
- ņemot vērā ANO 1998. gada Deklarāciju par cilvēktiesību aizstāvjiem, Eiropas Savienības pamatnostādnes par cilvēktiesību aizstāvjiem un Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instrumentu (*EIDHR*),

¹ OV C 65, 4.3.1996., 164. lpp.

² OV C 287, 30.10.1995., 202. lpp.

- ņemot vērā ANO īpašās referentes pirmiedzīvotāju tautu tiesību jautājumos *Victoria Tauli Corpuz* ziņojumu par viņas Brazīlijas apmeklējumu no 2016. gada 7. marta līdz 17. martam (A/HRC/33/42/Add.1),
 - ņemot vērā Pirmiedzīvotāju misijas padomes (*CIMI*) 2016. gada ziņojumu,
 - ņemot vērā ES īpašā pārstāvja cilvēktiesību jautājumos paziņojumus ES un Brazīlijas cilvēktiesību dialoga laikā,
 - ņemot vērā Reglamenta 135. panta 5. punktu un 123. panta 4. punktu,
- A. tā kā spēkā esošajā Brazīlijas Konstitūcijā, kas pieņemta 1988. gadā un par kuru notika apspriešanās ar pirmiedzīvotāju tautām, ir atzītas pirmiedzīvotāju tautu tiesības uz savu kultūras tradīciju saglabāšanu, kā arī atzītas viņu sākotnējās tiesības uz viņu senču apdzīvotajām teritorijām; tā kā reglamentēt un aizsargāt šo tiesību ievērošanu ir valsts pienākums;
 - B. tā kā saskaņā ar ANO īpašās referentes pirmiedzīvotāju tautu tiesību jautājumos sniegto informāciju pēdējo astoņu gadu laikā ir ziņots, ka gandrīz nekas netiek darīts, lai īstenotu ANO ieteikumus un rezolūcijas attiecībā uz ieilgušām problēmām, kas sāpīgi skar Brazīlijas pirmiedzīvotāju tautas, piemēram, attiecībā uz atļauju piešķiršanu viņu teritoriju izmantošanai, kā arī attiecībā uz satraucošu stāvokļa pasliktināšanos pirmiedzīvotāju tautu tiesību aizsardzības jomā;
 - C. tā kā — saskaņā ar Īpašā Sekretariāta pirmiedzīvotāju veselības jautājumos (*SESAI*) un Matugrosu du Sulas pirmiedzīvotāju veselības apgabala iestādes (*DSEI-MS*) sniegtajiem datiem par *Guarani-Kaiowá* noslepkavošanu Matugrosu du Sulas štatā — pēdējo 14 gadu laikā ir tikuši noslepkavoti vismaz 400 pirmiedzīvotāji un 14 viņu līderi, tostarp *Simiao Vilharva* un *Clodiody de Souza*, kamēr viņi ar miermīlīgiem protestiem centās atgūt savu senču zemi;
 - D. tā kā saskaņā ar Valsts Apsekojumu par pirmiedzīvotāju veselību un uzturu Brazīlijā, kas tika veikts 2008.-2009. gadā, 26 % pirmiedzīvotāju bērnu bija hroniska uztura nepietiekamība, savukārt citu iedzīvotāju bērnu gadījumā šis rādītājs bija vidēji 5,9 %; tā kā saskaņā ar jaunākajiem pētījumiem, ko veica Brazīlijas *FIAN* un pirmiedzīvotāju misijas padome (*CIMI*) 42 % iedzīvotāju *Guarani* un *Kaiowá* kopienās cieš no hroniskas uztura nepietiekamības;
 - E. tā kā jauniešu pašnāvības un bērnu mirstības rādītājus ietekmē tas, ka netiek nodrošināta pienācīga veselības aprūpe, izglītības un sociālie pakalpojumi un netiek noteiktas pirmiedzīvotāju teritoriju robežas; tā kā pēdējos 15 gados vismaz 750 cilvēki, lielākoties jauni cilvēki, izdarīja pašnāvību un vairāk nekā 600 bērni mira, nesasniedzot 5 gadu vecumu, lielākoties no novēršamām, viegli ārstējamām slimībām;
 - F. tā kā 98, 33 % no Brazīlijas pirmiedzīvotāju teritorijām atrodas Amazones reģionā, kur pirmiedzīvotāju kopienas palīdz saglabāt bioloģisko daudzveidību un tādējādi viņiem ir būtiska loma cīņā pret klimata pārmaiņām; tā kā saskaņā ar 2016. gada 1. novembrī publicēto pētījumu "Ceļā uz globālu pamatscenāriju oglekļa dioksīda uzglabāšanai kolektīvās teritorijās — atjaunināta analīze par pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu ieguldījumu klimata pārmaiņu mazināšanā", kuru veica Tiesību un resursu iniciatīva, *Woods Hole* pētniecības centrs un Pasaules Resursu institūts, pirmiedzīvotāju tiesību uz

zemi nostiprināšana var būt svarīgs faktors mežu, bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzībā;

- G. tā kā Federālā Valsts ministrija un Valsts atbalsta fonds pirmiedzīvotāju tiesību aizsardzībai (*FUNAI*) 2007. gadā parakstīja Noteikumus par kodeksa pielāgošanu (*TAC*), ar mērķi līdz 2009. gadam konstatēt 36 *Guarani-Kaiowá* kopienu teritorijas Matugrosu du Sulas štatā un noteikt šo teritoriju robežas;
- H. tā kā pašlaik tiek īstenotas vairākas iniciatīvas, kas saistītas ar Brazīlijas Federālās Konstitūcijas reformēšanu, interpretēšanu un piemērošanu, un tā kā iespējamās izmaiņas var apdraudēt pirmiedzīvotāju tiesības, kas noteiktas Konstitūcijā;
1. atzīst ES un Brazīlijas ilgo partnerību, kuras pamatā ir savstarpēja uzticēšanās un demokrātijas principu un vērtību ievērošana; izsaka atzinību Brazīlijas valdībai par sasniegto, piemēram, par *FUNAI* konstruktīvo lomu, par vairākiem Federālās Augstākās tiesas lēmumiem, lai novērstu izlikšanu no mājokļiem, par vairākiem centieniem sniegt diferencētus pakalpojumus veselības aprūpes un izglītības jomā, par būtiskiem panākumiem saistībā ar zemes robežu noteikšanu Amazones reģionā, par valsts pirmās konferences organizēšanu par politiku attiecībā uz pirmiedzīvotājiem, kā arī par Valsts Padomes Pirmiedzīvotāju jautājumos izveidi;
 2. stingri nosoda vardarbību pret pirmiedzīvotāju kopienām Brazīlijā; pauž sašutumu par nabadzību un cilvēktiesību pārkāpumiem, no kuriem cieš *Guarani-Kaiowá* kopienas Matugrosu du Sulas štatā;
 3. aicina Brazīlijas varas iestādes nekavējoties rīkoties, lai aizsargātu pirmiedzīvotāju drošību un nodrošināt, ka tiek veiktas neatkarīgas izmeklēšanas un tiek saukti pie atbildības tie, kas vainojami pirmiedzīvotāju noslepkavošanā un uzbrukumos pirmiedzīvotājiem, kad viņi cenšas aizsargāt savas cilvēktiesības un teritoriālās tiesības;
 4. atgādina Brazīlijas varas iestādēm, ka tām ir pienākums uzturēt spēkā un pilnībā piemērot attiecībā uz *Guarani-Kaiowá* kopienām Brazīlijas Konstitūcijas noteikumus par individuālo tiesību, kā arī minoritāšu un neaizsargātu etnisko grupu tiesību aizsardzību;
 5. atgādina Brazīlijas varas iestādēm par pienākumu ievērot starptautiskos cilvēktiesību standartus attiecībā uz pirmiedzīvotājiem, kā tas jo īpaši noteikts Brazīlijas federālajā Konstitūcijā un Likumā 6.001/73 par "Indiāņu statūtiem";
 6. atzīst Brazīlijas Federālās Augstākās tiesas nozīmi, turpinot aizsargāt pirmiedzīvotāju sākotnējās un konstitucionālās tiesības, un aicina Nacionālo Padomi izstrādāt mehānismus un pasākumus, ar kuriem varētu nodrošināt labāku aizsardzību mazaizsargātām iedzīvotāju grupām;
 7. aicina Brazīlijas varas iestādes pilnībā īstenot ANO īpašās referentes pirmiedzīvotāju tautu tiesību jautājumos ieteikumus, kurus viņa iesniedza pēc Brazīlijas apmeklējuma 2016. gada martā;
 8. aicina Brazīlijas varas iestādes izstrādāt darba plānu, lai prioritāti piešķirtu visu to teritoriju robežu noteikšanai, kuras par savām pieprasa *Guarani-Kaiowá* kopienas un nodrošināt tehniski darbību veicinošus apstākļus šā mērķa sasniegšanai, ņemot vērā ka daudzu slepkavību gadījumi ir saistīti ar atribību par centieniem atgūt senču teritorijas;

9. iesaka Brazīlijas varas iestādēm piešķirt pietiekamus budžeta līdzekļus *FUNAI* darbam un nostiprināt šo organizāciju ar vajadzīgajiem resursiem, lai sniegtu pirmiedzīvotājiem tik nepieciešamos pamatpakalpojumus;
10. pauž bažas par ierosināto konstitucionālo grozījumu Nr. 215/2000 (PEC 215), pret kuru kategoriski iestājas Brazīlijas pirmiedzīvotāju tautas, ņemot vērā, ka apstiprināšanas gadījumā tiks apdraudētas pirmiedzīvotāju tiesības uz zemi, jo tas dos iespēju grupējumiem, kuru intereses ir vērstas pret pirmiedzīvotājiem saistībā ar agrorūpniecisko, koksnes ieguves, kalnrūpniecības un enerģētikas nozari, bloķēt jaunu teritoriju atzīšanu par pirmiedzīvotāju teritorijām; pauž stingru pārliecību, ka uzņēmumus vajadzētu saukt pie atbildības par jebkādu kaitējumu videi un cilvēktiesību pārkāpumiem, un ka ES un dalībvalstīm šo vajadzētu atbalstīt kā pamatprincipu, nosakot to par saistošu noteikumu visos tirdzniecības politikas virzienos;
11. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei/Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, ES dalībvalstu valdībām un parlamentiem, ANO augstajam komisāram cilvēktiesību jautājumos, Brazīlijas prezidentam un valdībai, Brazīlijas Nacionālā Kongresa priekšsēdētājam, Eiropas un Latīņamerikas Parlamentārās asamblejas līdzpriekšsēdētājiem un ANO Pastāvīgajam pirmiedzīvotāju lietu forumam.